

Motion till riksdagen 2016/17:26

av **Barbro Westerholm och Lars Tysklind (båda L)**

Hjälp till barn och ungdomar i sekter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om etablering av ett specialistcenter i både öppen och sluten vård för personer som behöver stöd och hjälp efter att ha varit utsatta för auktoritärt, manipulativt, destruktivt ledarskap, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utbildning av berörda yrkesgrupper i hur de bäst kan stödja och hjälpa personer som varit utsatta för auktoritärt, destruktivt, manipulativt ledarskap och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konsumentupplysning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Alltsedan början av 1990-talet har frågan om hjälp och stöd till människor som är eller varit med om vad som i dagligt tal kallas för sekter, varit aktuell i riksdagen. Egentligen handlar det om att de varit medlemmar i en rörelse eller organisation och där utsatts för manipulativt, auktoritärt och destruktivt ledarskap. De har antingen fötts i den eller sökt sig till rörelsen eller organisationen. 1995 biföll riksdagen motionen ”Andlig kränkning” som handlade om destruktiva rörelser och deras hälsomässiga följder (1994/95:So406). Regeringen tillsatte därefter utredningen ”I God Tro” (SOU 1998:113) som presenterades 1998. Här lyftes framför allt barnens situation fram. Remissbehandlingen visade att det inom hälso- och sjukvården fanns stöd för utredningens förslag. Inom friskoleområdet, hemundervisningen och elevhälsan har vissa åtgärder vidtagits men i övrigt har ingenting hänt med förslagen som bl.a. handlade om utbildning av berörda yrkesgrupper. De motioner i riksdagen som därefter har väckts om att ta vara på utredningens förslag har avslagits med att några ytterligare åtgärder inte är motiverade, detta trots att det fortsätter att komma rapporter om människor, inte minst barn, som farit illa i en miljö präglad av auktoritärt, destruktivt ledarskap och inte fått någon adekvat hjälp.

Såväl inom hälso- och sjukvården som inom socialtjänsten och skolan är kunskapen om vad destruktivt, auktoritärt ledarskap kan leda till och hur de utsatta bäst kan hjälpas bristfällig. Idag får psykologistuderande i Stockholm och Uppsala en heldag resp. en förmiddag om detta. Det är alltid något, men motsvarande utbildning behövs för alla psykologer, lärare, skolsköterskor, vårdpersonal i allmänhet samt läkare, socialtjänsten och polisen. Den bör inkluderas i undervisningen av berörda yrkesgrupper. Också stödföreningar som vänder sig till barn och ungdomar som Rädda Barnen och Bris bör få utbildning om problematiken och hur barnen och ungdomarna bäst kan hjälpas.

Enligt forskare och vårdgivare inom området behövs nu en specialiserad öppenvårdsenhet dit barn och vuxna som utsatts kan remitteras från andra enheter, detta i enlighet med barnkonventionens 39:e paragraf om barns rätt till rehabilitering. Bräcke diakonis rehabilitering i Mösseberg kan stå som exempel för hur en sådan utformas. En sådan enhet ger också möjligheter till forskning med syfte att ta fram evidensbaserad, kvalitetssäkrad behandling för de drabbade. Det behövs också en slutna vårdenhet för svåra fall. För en del fall kan det ha gått så långt att de utvecklats självmordsbenägenhet eller psykos.

Det behövs också konsumentupplysning om destruktivt, auktoritärt, manipulativt ledarskap och information om vart man kan vända sig för att få hjälp. Liknande institutioner finns redan i länder som Frankrike, Tyskland och Österrike.

Barbro Westerholm (L)

Lars Tysklind (L)